

शासकीय परिवहन सेवा, वरळी, मुंबई या
कार्यालयातील वाहनचालकांना सातव्या
वेतन आयोगानुसार अतिकालिक भत्ता
लागू करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: इपीडी-२३२४/प्र.क्र.४०/२०२४/राशि-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
तारीख: २७ सप्टेंबर २०२४

वाचा:

- १) उद्योग, ऊर्जा कामगार विभाग यांचे पत्र क्रमांक-किवेअ-९२००२/सीआर-७५/काम-७,
दिनांक २९ ऑक्टोबर २००२
- २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक: शापसे-१००२/(प्र.क्र.६९/२००२)/२८-अ,
दिनांक २७ ऑगस्ट २००३
- ३) कार्यालयीन आदेश, शासकीय परिवहन सेवा, मुंबई क्रमांक: शापसे/वा.वि.०३/४६२०,
दिनांक ६ डिसेंबर २००३
- ४) शुद्धीपत्र, शासकीय परिवहन सेवा, मुंबई क्रमांक: शापसे/वा.वि/०४/११०५,
दिनांक १२ एप्रिल २००४
- ५) शासन पत्र, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक-शापसे-१००४/प्र.क्र.२४/२००४/२८अ,
दिनांक २४ ऑगस्ट २००५
- ६) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक: शापसे-१००२/(प्र.क्र.६२/२००२)/२८-अ,
दिनांक २२ जून २०१०
- ७) शासन शुद्धीपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक: शापसे-१००२/(प्र.क्र.६२/२००२)/
२८-अ, दिनांक ५ जुलै २०१०
- ८) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडे दिनांक १९ जुलै २०२२ रोजी झालेल्या बैठकीचे
इतिवृत्त.
- ९) कामगार आयुक्त, कामगार आयुक्तालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक-काआ/ग्रावि/वा.चा.अती.भ./
२०२४/कार्या-१०/३११, दिनांक ८ एप्रिल २०२४

प्रस्तावना:

शासकीय परिवहन सेवा, वरळी मुंबई या कार्यालयाची स्थापना उपलब्ध कागदपत्रानुसार फेब्रुवारी १९५१ साली झाल्याचे दिसून येते. हे कार्यालय दिनांक २९ डिसेंबर १९८१ पर्यंत गृह विभागाच्या अधिपत्याखाली कार्यरत होते. त्यानंतर हेच कार्यालय राजपत्र, सामान्य प्रशासन विभाग दिनांक ३० डिसेंबर १९८१ नुसार सामान्य प्रशासन विभागाच्या अधिपत्याखाली आणण्यात आले.

२. शासकीय परिवहन सेवा वाहतुक विभागामार्फत मुंबईस भेट देणाऱ्या भारताचे मा.राष्ट्रपती, मा.उपराष्ट्रपती, मा.पंतप्रधान, इतर देशाचे मा.राष्ट्रपती, मा.पंतप्रधान, केंद्रिय मंत्री, राज्यमंत्री, इतर राज्यांचे मा.राज्यपाल, मा.मुख्यमंत्री, सर्वोच्च तसेच उच्च न्यायालयाचे मा.न्यायमुर्ती व इतर राज्य अतिथी (State Guest) तसेच वरिष्ठ शासकीय अधिकाऱ्यांच्या भेटी दरम्यान परिवहन व्यवस्थेचे कामकाज पाहण्यात येते.

३. शासकीय परिवहन सेवेतील वाहनचालकांना मोटार परिवहन कामगार अधिनियम १९६१ नुसार अतिकालिक भत्ता देय राहिल तसेच त्यांच्या अन्य सर्व सेवा शर्तीसाठी महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम १९८१ लागू राहिल असा शासन निर्णय दिनांक २२ जून २०१० रोजी वित्त विभाग अनौपचारीक संदर्भ क्रमांक-३५४/व्यय-४, दिनांक ८ जून २०१० अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीनुसार सामान्य प्रशासन विभागाने शासन स्तरावर निर्गमित केला आहे.

४. शासकीय परिवहन सेवेतील वाहनचालकांना दोन नियम (मोटार परिवहन कामगार अधिनियम १९६१ व महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम १९८१) लागू केलेले असल्यामुळे, अतिकालिक भत्ता मंजूर करण्यासाठी तांत्रिक अडचणी येत होत्या. याबाबत मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १९ जुलै २०२२ रोजी बैठक झाली. त्यानुसार अतिकालिक भत्त्याबाबत निर्णय घेण्यास काही अडचणी येत असल्यामुळे, कामगार विभाग व वित्त विभाग यांच्या अभिप्रायानंतर अतिकालिक भत्ता मंजुरीबाबत निर्णय घेण्यात येणार होता.

५. कामगार विभागाने कामगार आयुक्तांच्या संदर्भाधीन-९, दिनांक ८ एप्रिल २०२४ च्या पत्रानुसार पुढीलप्रमाणे अभिप्राय कळविले आहेत...

(अ) कामगार विभागाने सन २००२ मध्ये वाहनचालकांना अतिकालिक भत्त्यासाठी ठरवून दिलेल्या सुत्रात बदल होत नाही.

(ब) मोटार परिवहन कामगार अधिनियम १९६१ नुसार अतिकालिक भत्त्यासाठी एकूण पगाराची किमान / कमाल टक्केवारी लागू होत नाही.

(क) मोटार परिवहन कामगार अधिनियम १९६१ नुसार एका दिवसात १० तासापेक्षा जास्त व आठवडयाला ५४ तासापेक्षा जास्त वाहनचालकाला काम करण्यास लावता येणार नाही.

६. वित्त विभागाने पुढीलप्रमाणे अभिप्राय कळविले आहेत ...

(अ) शासकीय परिवहन सेवेतील वाहनचालकांना मोटार परिवहन कामगार अधिनियम १९६१ व महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम १९८१ सेवा शर्ती असे दोन नियम लागू केलेले आहेत.

भविष्यात शासकीय परिवहन सेवेतील वाहनचालक संवर्गाला एकच नियम लागू होईल यानुषंगाने विभागाने सर्वकष आढावा घ्यावा.

(ब) शासकीय परिवहन सेवेतील वाहनचालक यांच्या अतिकालिक भत्याची परिगणना करताना, मोटार परिवहन कामगार अधिनियम १९६१ च्या कलम-२६(४) मध्ये नमूद सामान्य वेतन दरानुसार व सुत्रानुसार अतिकालिक भत्ता मंजूर करण्यात यावा. “सामान्य वेतन दर” याचा मोटार परिवहन कामगाराच्या संबंधातील अर्थ, मूळ वेतन अधिक महागाई भत्ता असा आहे.

(क) उपरोक्त अटींच्या अधीन राहून, सातव्या वेतन आयोगप्रमाणे अतिकालिक भत्ता अदा करण्यासाठी येणाऱ्या खर्चास सहमती देण्यात येत आहे. तसेच वाहनचालकांना अतिकालिक भत्याची मागील थकबाकी अनुज्ञेय असणार नाही.

७. उपरोक्त नमूद घटनाक्रम / वस्तुस्थिती विचारात घेता, शासकीय परिवहन सेवा, मुंबई या कार्यालयातील वाहनचालकांना सातव्या वेतन आयोगानुसार अतिकालिक भत्ता मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

शासकीय परिवहन सेवा, वरळी, मुंबई या कार्यालयातील वाहनचालकांना मोटार परिवहन कामगार अधिनियम १९६१ मधील कलम-२६ (४) नुसार सातव्या वेतन आयोगप्रमाणे अतिकालिक भत्ता खालील अटींच्या अधीन मंजूर करण्यास शासन मंजूरी देत आहे.

२. शासकीय परिवहन सेवेमधील वाहनचालक यांना प्रतिदिन कामाचे आठ तास सेवा अधिक अर्धा तास जेवण व अर्धा तास विश्रांती असे एकूण नऊ तास सेवा झाल्यानंतर पुढील अतिरिक्त तासासाठी अतिकालिक भत्ता लागू राहिल.

३. मोटार परिवहन कामगार अधिनियम, १९६१ मधील कलम-२६ (४) नुसार अतिकालिक कामाबद्दल जादा वेतन अनुज्ञेय करण्यात आले आहे. मोटार परिवहन कामगारांच्या संबंधात

अतिकालिक भत्याची परिगणना करताना सामान्य वेतन दर (मूळ वेतन अधिक महागाई भत्ता) विचारात घेण्यात यावे.

४. मोटार परिवहन कामगार अधिनियम, १९६१ मधील कलम-१३ नुसार कामगाराला कोणत्याही दिवशी आठ तासांपेक्षा व आठवड्याला अड्वेचाळीस तासांपेक्षा अधिक वेळ काम करावयास लावले जाणार नाही किंवा तशी मुभा दिली जाणार नाही. परंतु प्रकरण परत्वे एका दिवशी १० तासांपेक्षा जास्त व एका आठवड्यामध्ये ५४ तासांपेक्षा जास्त काम करण्यास लावले जाणार नाही.

५. सुद्धीच्या दिवशी केलेल्या कामाबद्दल वाहनचालकास सामान्य वेतन दराच्या दुप्पट दराने वेतन अनुज्ञेय राहिल.

६. कामाचे वाटप करताना उक्त नमूद वेळेचे बंधन पाळण्याची दक्षता नोंदणी पर्यवेक्षक / नियंत्रक, शासकीय परिवहन सेवा, मुंबई यांनी काटेकोरपणे घ्यावी. तथापि राजशिष्टाचार उपविभागामार्फत राज्य अतिथी व अतिविशिष्ट मान्यवर यांचे परिवहन करण्यात येत असल्यामुळे, त्यांच्या प्रवासामध्ये गैरसोय होऊ नये याद्वाराने वाहनचालकांची विहित तासांपेक्षा अधिक काळ कर्तव्य कालावधी नियंत्रक यांच्या आदेशानुसार वाढवून देता येईल.

७. शासकीय परिवहन सेवेचे मुळ उद्दिष्ट मान्यवरांना सुलभ व सुरक्षित प्रवास सेवा देणे असल्यामुळे अशाप्रकारे अधिकचे कर्तव्य (Duty) आवश्यकतेनुसार नियंत्रक / नोंदणी पर्यवेक्षक हे देऊ शकतील.

८. मोटार परिवहन कामगार अधिनियम १९६१ नुसार अतिकालिक भत्यासाठी एकूण पगाराची किमान / कमाल टक्केवारी लागू होणार नाही. तथापि अतिकालिक भत्याची कमाल मर्यादा प्रतिमाह २६ तास इतकी मर्यादित राहिल. तसेच एका महिन्यात करण्यात आलेल्या जादा कामाचे तासाबद्दल अनुज्ञेय होणारा अतिकालिक भत्ता केवळ त्याच महिन्यासाठी देय राहिल.

९. कामाचे तास पुढील महिन्यात Carry Forward वा Adjust करण्याचे कोणतेही प्रावधान / तरतूद राहणार नाही.

१०. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या संदर्भाधीन-१, दिनांक २९ ऑक्टोबर २००२ च्या पत्रान्वये शासकीय परिवहन सेवेतील वाहनचालकांना अतिकालिक भत्ता निश्चित करण्यासाठी सूत्र निश्चित

करून दिले आहे. वित्त विभागाने सातव्या वेतन आयोगप्रमाणे अतिकालिक भत्ता अदा करण्यास सहमती दर्शविली आहे. त्यानुसार खालील सुत्रानुसार अतिकालिक भत्याची परिगणना करण्यात यावी.

(सातव्या वेतन आयोगातील मूळ वेतन + महागाई भत्ता) x २
अतिकालिक भत्ता (प्रत्येक तासासाठी) =
महिन्याचे एकूण दिवस x ८ तास

११. हे आदेश, शासन निर्णय निर्गमित झालेल्या दिनांकापासून अंमलात येतील. शासकीय परिवहन सेवा, वरळी, मुंबई या कार्यालयातील वाहनचालकांना अतिकालिक भत्याबाबत कोणत्याही स्वरूपातील मागील थकबाकी अनुज्ञेय असणार नाही.

१२. मागील थकबाकीची मागणी करणार नाही असे वाहनचालक संघटनेने मा.मुख्य सचिव यांच्या बैठकीत मान्य केले आहे. सबूत सामंजस्याचा भंग झाल्यास हा शासन निर्णय त्या दिनांकापासून आपोआप रद्दबातल होईल.

१३. हा शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक- ३४४/२०२४/व्यय-४, दिनांक २९ जून २०२४ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०१०९१३२३१००३०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रशांत घोनशेटवार)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव तथा मुख्य राजशिष्टाचार अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. प्रधान सचिव (कामगार), उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई

५. कामगार आयुक्त, बांद्रा, मुंबई.
६. संचालक, शासकीय परिवहन सेवा, मुंबई
७. नियंत्रक, शासकीय परिवहन सेवा, वरळी, मुंबई.
८. महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
९. महालेखापाल, (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
११. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१२. कक्ष अधिकारी (व्यय-४), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. कक्ष अधिकारी (कामगार-४) उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. निवड नस्ती / कार्यासन : राशि-३